

Raad voor Rechtsbijstand

Centraal kantoor Utrecht

Croeselaan 15 • 3521 BJ Utrecht

Postbus 24080 • 3502 MB Utrecht

Tel. 088 - 787 10 00 • Internet www.rvr.org

Aan de leden van de vaste
Kamercommissie Veiligheid & Justitie

Utrecht, 21 juni 2016

Geachte leden,

De Raad voor Rechtsbijstand heeft met belangstelling kennis genomen van de kabinetsreactie naar aanleiding van de adviezen van de Commissie Onderzoek oorzaken kostenstijgingen stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand en vernieuwing van het stelsel (hierna: de commissie Wolfsen) en de Commissie Duurzaam stelsel gefinancierde rechtsbijstand (hierna: de commissie Barkhuysen). In de brief aan uw kamer van 31 mei 2016 gaat het kabinet in op de conclusies, maar ook op de aanbevelingen van de commissies. Daarmee schetst het de contouren voor het toekomstige stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand en de maatregelen die nodig zijn om dat stelsel te versterken.

Uw commissie heeft de Raad voor Rechtsbijstand uitgenodigd deel te nemen aan een rondetafelgesprek over dit onderwerp op 22 juni 2016. Wij nemen die uitnodiging graag aan.

Vooruitlopend daarop, schetsen wij in bijgevoegde gespreksnotitie de visie van de Raad voor Rechtsbijstand op de voorstellen van het kabinet.

Algemeen Directeur/ Bestuurder,

J.H. Gerritsen

Raad voor Rechtsbijstand

Geachte leden van de commissie,

Uit de onderzoeksrapporten van de commissie Wolfsen en commissie Barkhuysen en de kabinetsreactie daarop blijkt dat de gesubsidieerde rechtsbijstand op dit moment goed functioneert, maar dat er ook nog verbeteringen mogelijk en nodig zijn.

De commissie Wolfsen doet de aanbeveling om de regiefunctie van de Raad voor Rechtsbijstand (hierna: de Raad) te versterken. Het kabinet heeft dit advies overgenomen. Daaruit spreekt naar mijn mening het vertrouwen in het functioneren van de Raad en dit sterkt de Raad in zijn voornemen om de implementatie van de voorstellen met overtuiging ter hand te nemen.

De Raad onderschrijft de reactie van het kabinet en de voorgenomen maatregelen. Die passen goed bij wat de Raad tot zijn kerntaken rekent:

- het bijdragen aan een passende dienstverlening aan de burger zodat deze een oplossing kan vinden voor zijn (juridische)problemen;
- het sterk positioneren en bijdrage van de Raad in de verschillende ketens;
- het waarborgen van een doelmatige besteding van het aan haar beschikbaar gestelde overheidsgeld.

De voorgenomen maatregelen bieden de kans om de dienstverlening aan de burger te versterken. Zo vergroot een verbreding en versterking van de eerste lijn het vermogen van de burger de meest gepaste oplossing te bereiken. Dat kan zijn een juridisch traject naar de rechter maar ook bijvoorbeeld een schuldsaneringstraject bij een gemeente. In specifieke gevallen kan een oriëntatiegesprek 'aan de voorkant' aan de keuze voor het meest passende traject bijdragen.

De eerste lijn zal ondersteund moeten worden met toegankelijke informatie. De inrichting van het voorgestelde klantvolgsysteem maakt relevante gegevens binnen de keten beschikbaar en maakt het bijvoorbeeld mogelijk in een vroeg stadium multiproblematiek te onderkennen en daarop in te spelen. De Raad ziet het als een uitdaging om professionals en instanties die aan oplossing van die problematiek kunnen bijdragen, te mobiliseren en daarbij de regie te voeren.

De Raad is voornemens in samenwerking met deze partners pilots te starten dan wel bij bestaande pilots aan te sluiten om deze multiproblematiek snel te signaleren en aan te pakken. De ervaringen uit de pilots kunnen worden gebruikt om tot goede afspraken tussen de betrokken diensten te komen.

Naast de regie die nodig is om in de verschillende ketens tot goede afspraken te komen voert de Raad regie op de uitvoering van de in de kabinetsreactie genoemde maatregelen. Dit leidt onder andere tot een meer integrale aansturing van de eerste en tweede lijn. Het samengaan van het Juridisch Loket en de Raad voor Rechtsbijstand, zoals voorgesteld door de commissie Wolfsen én het kabinet, draagt daaraan bij. De afgelopen tijd is de samenwerking tussen beide organisaties al op verschillende punten opgezocht. Momenteel vinden gesprekken plaats om die samenwerking de komende tijd te intensiveren.

Het Juridisch Loket en de Raad zijn al overeengekomen een gezamenlijke programmaorganisatie in te richten om de samenwerking uit te bouwen en de kabinetsvoorstellen uit te werken en te implementeren.

De Raad ziet voldoende waarborgen voor de onafhankelijkheid van de dienstverlening bij het samengaan van het Juridisch Loket en de Raad in een organisatie. De positie van de Raad als een zelfstandig bestuursorgaan brengt een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden met zich mee tussen politieke besluitvorming en uitvoering. Het kabinet heeft bovendien maatregelen voorgesteld om de positie en onafhankelijkheid van de Raad verder te versterken.

Raad voor Rechtsbijstand

Tot slot brengt de Raad enkele punten uit de kabinetsreactie naar voren die aandacht verdienen. Dit betreft het voornemen om een oriëntatietoets toe te passen indien een burger binnen een jaar een tweede toevoeging aanvraagt. De administratieve lasten van deze extra controle kunnen, afhankelijk van de wijze van uitwerking, hoog zijn. De Raad acht het raadzaam de inzet van dit instrument en het laten plaatsvinden van O-gesprekken, nader te onderzoeken.

Dit geldt ook voor het voorgestelde subsidieplafond van 900 punten dat advocaten jaarlijks maximaal zouden mogen declareren. De Raad hecht aan een maximum om de kwaliteit te borgen, maar ziet wel mogelijke negatieve effecten. Ook op dit onderdeel stellen wij voor om de beoogde doelstellingen, maatregelen en effecten nogmaals in overweging te nemen.